

't Zoemhukske, praktijkcentrum voo

Peter Elshout

Vorig jaar om deze tijd werd in Horst aan de Maas het Praktijkcentrum voor de bijenteelt geopend. Bij velen, zowel in binnen- als buitenland, beter bekend als 't Zoemhukske.

Als een rode draad

De geschiedenis van het Zoemhukske loopt parallel met die van het voorzitterschap van de imkervereniging Horst. De inmiddels 61 jaar jonge voorzitter Joep Verhaegh werd mede vanwege zijn vlotte babbel in 1965 tot voorzitter gekozen. Hij was toen net 20 jaar en pas één maand lid van de vereniging. De veelal veel oudere en ervaren collega-imkers hadden het volste vertrouwen in hem. Het imkeren, zo zeiden ze gekscherend, dat zouden ze hem wel leren.

Bouwen en herbouwen en...

Vóór 1970, in de beginperiode van Joeps voorzitterschap, werd meestal om de twee jaar een beginnerscursus gege-

ven. De theorielessen vonden plaats in de voormalige land- en tuinbouwschool, de praktijklessen daarentegen bij een van de grootste imkers. Een cursus geven op twee fronten werd ook toen niet als ideaal gezien. Mede hierdoor werd eind jaren '60 het idee geboren om een educatieve modelbijenstand te realiseren. De modelbijenstand met de naam 't Zoemhukske werd in 1971 door de toenmalige bijenteeltconsulent ir. J. Mommers geopend. Het Zoemhukske was uit hout opgetrokken en gebouwd door de imkers van de vereniging. De bijenstand bood onderdak aan zes hoofdvolken en zes vegers en was geschikt om publiek en scholen te ontvangen. Om het gebouw heen werd een drachtplantentuin gerealiseerd, waarin imkers en geïnteresseerden kennis konden opdoen. In 1975 brandde het Zoemhukske tot aan de grond toe af maar werd nog datzelfde jaar herbouwd. In 1984 moest het Zoemhukske in verband met uitbreiding van de plaatselijke voetbalvelden verhuizen. Datzelfde jaar

werd het gebouw gesloopt en op de huidige locatie werd Zoemhukske nummer drie gebouwd.

'Het Wageningen van het Zuiden'

Horst werd in die tijd wel het Wageningen van het Zuiden genoemd, omdat Horst met zijn omgeving het op een na grootste tuinbouwgebied van ons land was. In 1970 waren er maar liefst 22 onderzoeksinstituten actief. Ook op het gebied van de bijenteelt werd er onderzoek gedaan. Vanuit landbouworganisaties en de gemeente Horst werd destijds geprobeerd het onderzoeksinstituut de Ambrosiushoeve naar Horst te halen. De plaatselijke imkerij stond hier echter kritisch tegenover en wist deze overigens nobele onderneming te verhinderen. Het drachtaanbod in Horst en de directe omgeving was namelijk toch al te klein voor het aldaar te houden aantal bijenvolken. Bovendien kwamen er ten behoeve van de augurkenteelt steeds meer volken bij. Om de schrijnende tekorten aan pol-

foto Peter Elshout

Het Zoemhukske anno 2006, een uit steen opgetrokken gebouw met een houten bekleding.

r bijenteelt in Zuidoost-Nederland

lendracht op te vangen werd in 1974 het Zaadfonds opgericht. Jaarlijks werden er 25 tot 30 ha ingezaaid om de bijenvolken op sterkte te brengen en te houden en de stille moordenaar 'Nosema apis' te beteugelen. Het Zaadfonds, later Groenfonds genoemd, werd en wordt door de gemeente Horst, de Rabobank, de agrariërs en de imkers gefinancierd.

Maatje te klein, maatje te groot

Door de toenemende verenigingsactiviteiten, het groeiend aantal bezoekers en ook om in de toekomst functioneel te kunnen blijven, ontstond er behoefte aan een betere huisvesting. Het Zoemhukske was duidelijk een maatje te klein geworden. Er was behoefte aan een groter, moderner gebouw met ruimte voor grotere groepen geïnteresseerden. Daarnaast was het met het oog op de in 2012 geplande tuinbouwtentoonstelling in Noord-Limburg (de Floriade), een must om de imkerij optimaal te promoten. Het nieuwe gebouw zou moeten voldoen aan de huidige maar ook aan toekomstige eisen. Deze keer zou het geen houten gebouw worden maar een duurzaam, stenen gebouw bekleed met een houten betimmering. Het moest het bijenkenniscentrum voor Zuidoost-Nederland worden. Het verwezenlijken van zo'n gebouw werd geraamd op ± 260.000 euro, een bedrag dat niet alleen voor de Horster imkervereniging maar voor elke imkervereniging meer dan een maatje te groot is.

Een goed verhaal met harde cijfers

Voordat het nieuwe gebouw gerealiseerd kon worden is binnen het bestuur van de imkervereniging Horst (ca 90 leden met ca 900 bijenvolken) veel vergaderd en gerekend. Met een goed onderbouwd verhaal en harde cijfers is men gaan lobbyen om de nodige euro's bij elkaar te krijgen. Voor het rekenwerk heeft men de toegevoegde waarde van zo'n 900 bijenvolken als basis genomen. Het merendeel van deze volken wordt namelijk voor de bestuiving ingezet. Flink wat imkers van de vereniging Horst zijn

bestuivingimkers die volken leveren voor de meest uiteenlopende teelten in dit agrarisch gebied. De toegevoegde waarde bedroeg in 2004 ca €22 miljoen. Dat is per bijenvolk een bedrag van ruim €22.000,-. De Horster imkerij levert hier met haar bijen een professionele prestatie gezien de bijna onwaarschijnlijke meerwaarde voor de land- en tuinbouw en voor de natuurlijke flora, die dik onder-

anderzijds wordt er door de rijkelijk aanwezige informatie bekendheid gegeven aan het fenomeen imkerij en het nut van bestuivende insecten.

Teamwork

Met Joep Verhaegh als voorzitter heeft imkervereniging Horst en omstreken zich keer op keer op de kaart gezet. Bescheiden als Joep is, benadrukt hij dat

foto Joep Verhaegh

fotobijlschrift

betaald wordt. Door met name daarop te wijzen, zijn de vereiste euro's binnengebracht door verscheidene overheidsinstellingen en giften uit het bedrijfsleven.

Multifunctioneel

Imkervereniging Horst en omstreken heeft nu een modern onderkomen met ruimte voor wel honderd bezoekers, gelegen in een 3.000 vierkante meter grote drachtplantentuin met meer dan driehonderd soorten drachtplanten. Ook niet-imkers vinden er met regelmaat onderdak. Denk hierbij aan vergaderingen van milieuorganisaties en teeltorganisaties en het organiseren van diverse manifestaties. Het mes snijdt ook hier aan twee kanten. Enerzijds komt er geld binnen voor het onderhoud van het gebouw;

de behaalde successen te danken zijn aan teamwork met de juiste mensen op de juiste plaats. Zo hebben de leden van de vereniging meer dan 1.500 manuren in de bouw van het nieuwe Zoemhukske gestoken! Zonder hun hulp zou ook de drachtplantentuin niet hebben bestaan.

Volgens Joep moeten imkers minder voor eigen publiek preken, maar daarentegen veel meer naar buiten treden om bestuurders en het publiek te interesseren voor de grote maatschappelijke en economische waarde van deze schitterende hobby.

Een excursie naar het Zoemhukske kan ik elke imkervereniging aanbevelen. Voor meer informatie: mw. Lien Cox, t 077-39 83 213, e liencox@home.nl of 't Zoemhukske, e horst@hetnet.nl